

Konflikt

HUMANIST- OCH TEOLOGDAGARNA | 8-9 APRIL 2016

Konflikt

Årets tema för HT-dagarna är konflikt. Ett aktuellt och livsviktigt ämne. Det är naturligt och kanske oundvikligt att först tänka på väpnade och blodiga konflikter och deras ofta ofattbara konsekvenser.

Emellertid kan det finnas oväntade upptäckter att göra för den som studerar fenomenet och vårt språkbruk ur helt andra perspektiv. Det är kanske inte alldeles givet att ordet "konflikt" var vanligare under världskrigen än mellan dem. Då kunde det istället uppstå konflikt mellan det etiska och det erotiska (1924), mellan kärlek och levnadskall (1930), mellan finare och mer vulgära egenskaper (1931), mellan moralitet och klassinstinkt (1933) och mellan traditionsbunden gammal och frigjord ny tid (1936) – för att bara ta några exempel på konflikter som man skrivit om i Biblioteksbladet.

I själva verket finns det mängder med konflikter av olika slag och relaterade ord för dem. Arbetsmarknadskonflikt, själskonflikt, språkbråk, vapenbråk, priskrig, kvinnokamp och råkurr är bara några exempel som leder vår förståelse av konfliktens natur i lite olika riktningar. Forskarna inom humaniora och teologi har studerat konflikter i arbetarhistoria, konflikter med utgångspunkt i vetenskapens sociala struktur, konflikt och kultur i det moderna Europa, konflikter mellan muslimsk skola och svenska villkor, moderskonflikten hos Lars Norén och bönder och herrar i senmedeltida skogskonflikter i Skåne. Årets Rausingföreläsare Kim Salomon har skrivit om konflikt i gränsland. Vi hoppas att årets upplaga av HT-dagarna ska bli både omskakande och tankeväckande. Mycket välkomna till oss på LUX och SOL!

Professor Johannes Persson

Prodekan för forskning, Humanistiska och teologiska fakulteterna

Humanist- och teologdagarna | 8–9 april 2016
Alla föreläsningar äger rum på LUX (Helgonavägen 3) och SOL (Helgonabacken 12), Lund.

Fritt inträde. Hela klasser får gärna boka i förväg för att vara säkra på att få plats. Se programmets baksida för kontaktuppgifter.

Rausingföreläsare 2016 – Kim Salomon

LÖRDAGEN 9 APRIL | 12.00 | LUX AULA

1980 disputerade Kim Salomon på avhandlingen "Konflikt i gränsland" med undertiteln "sociale og nationale modsætninger i Sønderjylland 1920-33". Sedan dess har han fortsatt att närma sig konflikttemat i böcker om fredsrörelser, internationell flyktingpolitik, 1960-talets politiska värdeförändringar i form av FNL-rörelsen och studentrevolterna samt om kalla kriget. 1996 rekryterades han som professor i historia i Lund med särskild inriktning mot internationell historia.

I flera ämnesöverskridande forskningsprojekt har Kim Salomon bearbetat Sverige och Norden i ett internationellt perspektiv. I projektet "Toleransens gränser" utforskas undermåttelseverksamhet och övervakning av svenska medborgare under 1900-talet. I "Sverige

och den stabila freden” problematiseras den moderna fredens villkor, och i ”Kalla krigets berättelser” motsättningar mellan öst och väst. I ett senare projekt, ”Digital historieskrivning”, belyses historieforskningens dilemman i relation till historieskrivningar som lever på nätet, ofta fjärran från den akademiska historievetenskapens slutsatser.

I sin forskargärning har Kim Salomon förfinat förståelsen för konflikters komplicerade anatomi och de många gånger långvariga skeenden som ligger bakom till synes plötsligt uppblående motsättningar. I en annan gärning, den som akademisk ledare, handledare, vägledare och institutionsledare har den intellektuella förståelsen för konflikters logik hos Kim Salomon också fått en praktisk och vardaglig betydelse. Som få har han förstått att navigera väl i problematiska situationer. Alltid rak och tydlig har han inte väjt för konflikter, men alltid med utgångspunkten att lösa dem. Föga förvånande har han därför vid åtskilliga tillfällen haft HT-fakulteternas uppdrag att reda i komplexa förhållanden.

Uppdragen har inte stannat vid Lund. Kim Salomon har deltagit i otaliga beredningsgrupper för forskning och tagit sig an universitetets tredje uppgift i vid bemärkelse, inte minst som medverkande och recensent i tidskrifter utöver den rena fackpressen samt i dagsmedia. I tider som de vi just nu lever i, präglade av konflikthärdar, krig och flyktingströmmar, är det viktigare än på mycket länge att sansade och balanserade analyser av nutidens historiska förutsättningar når bortom en trängre akademisk krets. Ingen kan vara bättre skickad än Kim Salomon att förmedla sådan kunskap.

Professor Lynn Åkesson

Dekanus, Humanistiska och teologiska fakulteterna

RAUSINGFÖRELÄSARE

Vartannat år hålls Rausingföreläsningen av en forskare inom humaniora och vartannat år av en framstående nordisk kulturpersonlighet. För föreläsningen utgår ett stipendium ur stiftelsen Elisabeth Rausing's minnesfond.

Se en lista över Rausingföreläsare genom tiderna: www.ht.lu.se/rausingforelasare

Programöversikt – fredagen 8 april

På årets HT-dagar har vi föreläsningar både på LUX (Helgonavägen 3) och på SOL (Helgonabacken 12). I programmet har byggnaderna varsin färg – LUX och SOL – som hjälper dig att hitta rätt!

FÖRELÄSNINGAR I HÖRSALEN PÅ SOL

9.15–9.40

Stefan Eklöf Amirell | Pärlor och pirater – hur en ökad filippinsk pirat utmanade USA:s krigsmakt | SOL Hörsalen

10.00–10.25

Annika Andersson och Marianne Gullberg | Kan du ställa en avokado? När det uppstår en konflikt mellan språket och vad hjärnan tycker | SOL Hörsalen

10.45–11.10

Max Liljefors | Asksmålningar, döda djur och fejkade psykoser – varför blir vi arga på konsten? | SOL Hörsalen

11.30–11.55

Susanne Schötz | The Sound of Cat Fight – varför morrar, ylar och fräser katter när de är arga? | SOL Hörsalen

13.15–13.40

Lena Halldenius | Striden om de mänskliga rättigheternas historia | SOL Hörsalen

14.00–14.25

Annika Wallin | Rätt eller fel val? Om konflikten mellan konservburkarna när du fattar vardagsbeslut | SOL Hörsalen

14.45–15.10

Olof Sundin | Konflikter om kunskap | SOL Hörsalen

15.30–15.55

Maria Karlsson | "Det var så länge sedan och det hände förresten aldrig" – om folk mord och förnekelse | SOL Hörsalen

FÖRELÄSNINGAR I C121, C126 & B152 PÅ LUX

9.15–9.40

Maria Ericson | Nordirländskonflikten – vägar till försoning | LUX:C121
OBS! INSTÄLLD!

Mattias Gunnemyr | Ansvar för strukturell orättvisa | LUX:C126

Martina Björk | Kärlek och konflikt i grekisk-romersk mytologi – några exempel ur Ovidius *Metamorfoser* | LUX:B152

10.00–10.25

Fredrika Larsson | Muralizing history | LUX:C121

Katarzyna Herd | "Hata Plast" and "UEFA Mafia" – Anarchistic Struggles in Swedish Football | LUX:C126

Ive Brissman | Stad och landsbygd – en konflikt i det tjugoförsta århundradet | LUX:B152

10.45–11.10

Barbara Törnquist-Plewa | Konflikten i Ukraina ur ett postkolonialt perspektiv | LUX:C121

Föreläsningarna äger rum på LUX och på SOL

Paavo Roos | Riskerade gisslan att dödas även under antiken? | LUX:C126

Magdalena Nordin | Är Sverige verkligen sekulariserat? Konflikter i hur vi mäter religion | LUX:B152

11.30–11.55

Rouzbeh Parsi och Lina Sturfelt | Identiteter i krig | LUX:C121

Anders Persson | Styra, chefa, leda – trenne själar bo i rektorns bröst, vilja de också skilda banor vandra? | LUX:C126

Charlotte Högberg | Makten över informationen om oss i sociala medier – företagens motstridiga policyer | LUX:B152

12.00–13.00

Humanistlaboratoriet

Foajén på LUX 12.00–13.00 – demonstration av en del av labbets utrustning och möjlighet att möta några av våra forskare.

I läsesalen, som ligger i anslutning till foajén på LUX, visas både fredag och lördag filmer om humanistlaboratoriets utrustning och metoder.

Läs mer om Humanistlaboratoriet på: www.humlab.lu.se

13.15–13.40

Kristofer Hansson | Att överkomma konflikter | LUX:C121

Tao Thykier Makeeff | Who Owns the Olympics? Appropriating Antiquity in the 2004 Olympic Games in Athens | LUX:C126

Alexander Strukelj | Kan dina förväntningar förändra ditt beteende? | LUX:B152

Föreläsningarna äger rum på LUX och på SOL

14.00–14.25

Christina Sjöblad | "Bäst man andas skall man dö..." | LUX:C121

Roberta Colonna Dahlman | Översättaren som konfliktlösare – min erfarenhet som översättare av svenska barnböcker till italienska | LUX:C126

Olof Beckman, Andreas Tullberg och Malin Arvidsson | Mänskliga rättigheter och konflikthantering – några aktuella problem | LUX:B152

14.45–15.10

Karin Blomqvist | Homeros Ijuger – Troja intogs aldrig! | LUX:C121

Britt-Marie Ek | Historiskt presens som bild – lösning på en temporal konflikt? | LUX:C126

Aron Lindhagen | Inlåsta forskningsresultat – varför är inte universitetets forskning tillgänglig för alla? | LUX:B152

15.30–15.55

Roger Johansson | En sprängfylld historia om bomber och dynamit – August Palm besöker Chicago | LUX:C121

Charlotte Nilsson | "Senaste Nytt från Åhlén & Holm" – postorderkatalogen mellan gamla och nya konsumtionsmönster | LUX:C126

Henrik Brissman | Vägra döda, vägra värnplikt! | LUX:B152

Programöversikt – lördagen 9 april

OBS! ALLA LÖRDAGENS FÖRELÄSNINGAR ÄGER RUM PÅ LUX

10.00–10.25

Sanna Skärlund | Från *kofä* till *kapalisthynda* – om förolämpningar i pjäser från tre sekler 1700–2000 | LUX Aulan

Karin Salomonsson | Dela, låna, byta – en konfliktfri trend? | LUX:C121

Johanna Akujärvi | Episka kamper och dramatiska bataljer – godbitar från en forskares vardag | LUX:C126

Rune Söderlund | Jesus som konfliktämne | LUX:B152

10.40–11.05

Sara Håkansson | Brendan Behan – litteraturens konfliktsökande kåkfarare | LUX Aulan

Björn Lundberg | Nyårskravallerna i Malmö – Sveriges första ungdomsupplopp? | LUX:C121

Martin Wessbrandt | Striden om vilka evangelier som skulle ingå i Bibeln | LUX:C126

Jes Wienberg | Kyrka och kulturarv – konflikt eller symbios? | LUX:B152

11.20–11.45

Björn Larsson | Att skriva dikt efter Auschwitz är barbariskt! Och efter Paris? | LUX Aulan

Lars Edgren | Socialism, kommunism och revolution – Sverige 1848 | LUX:C121

Elisabeth Iregren | Varför hittades så många dödade på Frösön? | LUX:C126

12.00–13.00

Årets Rausingföreläsning av Kim Salomon | Konflikters avtryck i nuets ordning | LUX Aulan

Fredagen 8 april

FÖRELÄSNINGARNA ÄGER RUM PÅ SOL OCH PÅ LUX

9.15–9.40

• SOL Hörsalen

PÄRLOR OCH PIRATER – HUR EN ÖKÄND FILIPPINSK PIRAT UTMANADE USA:S KRIGSMAKT

Stefan Eklöf Amirell

Från slutet av 1907 till mitten av 1909 spred den ökände piraten Jikiri skräck över hela Suluarkipelagen i Filippinerna. De flesta av hans offer var pärlfiskare och kinesiska handelsmän, men även flera europeiska och amerikanska kolonisatörer mördades av Jikiri och hans anhängare. Liksom om dagens pirater utanför Somalia har man sagt att Jikiri blev sjörövare på grund av de utländska fiskeflottornas hänsynslösa framfart, men var det verkligen så? Och hur lyckades Jikiri och hans kumpaner gäcka den amerikanska krigsmakten i mer än ett och ett halvt år?

Docent i historia vid Historiska institutionen.

• LUX:C121 OBS! INSTÄLLD!

NORDIRLANDSKONFLIKTEN – VÄGAR TILL FÖRSONING

Maria Ericson

Konflikten på Nordirland har rötter tillbaka till medeltiden, och genom reformationen på 1500-talet kom religiösa, etniska och politiska skiljelinjer att överlappa varandra. Ända sedan den senaste perioden av väpnad konflikt ("The Troubles") bröt ut 1969 har det dock funnits olika grupper, däribland religiösa, som arbetat för försoning. Här presenteras och analyseras några av dessa initiativ till försoning, och dagens utmaningar diskuteras:

-

Anknuten forskare vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

• LUX:C126

ANSVAR FÖR STRUKTURELL ORÄTTVISA

Mattias Gunnemyr

Vem har ansvar för att rätta till den strukturella orättvisan i samhället? Vems fel är det att det finns strukturell orättvisa till att börja med? Vad är strukturell orättvisa? Med utgångspunkt i Iris Marion Youngs teori kommer dessa frågor att diskuteras. Som exempel kommer

hemlöshet och orättvisor inom den globala kläindustrin att uppmärksammas, samt Youngs generella strategier för att komma tillrätta med dessa orättvisor.

Doktorand i praktisk filosofi vid Filosofiska institutionen.

• LUX:B152

KÄRLEK OCH KONFLIKT I GREKISK-ROMERSK MYTOLOGI – NÅGRA EXEMPEL UR OVIDIUS METAMORFOSER

Martina Björk

Enligt myten var det en kärleksförbindelse som orsakade den antika historiens mest omskrivna konflikt: det trojanska kriget. Men det är inte den enda konflikt där kärleken spelat en avgörande roll. Den romerske poeten Ovidius ger oss flera berättelser om kärlek och konflikt i sitt mytologiska verk *Metamorfoser*. Hör berättelsen om flickan som förrådde sitt land för kärleks skull, om kentaurena som gick bärsärkagång efter ett brudrov och om mannen som tävlade med Hercules om samma kvinna.

Doktorand i latin vid Språk- och litteraturcentrum.

10.00–10.25

• SOL Hörsalen

KAN DU STÄLLA EN AVOKADO? NÄR DET UPPSTÅR EN KONFLIKT MELLAN SPRÅKET OCH VAD HJÄRNAN TYCKER

Annika Andersson och Marianne Gullberg

På svenska använder vi tre verb för att tala om placering av saker: *sätta, ställa, lägga*. Svenskar vet när det är lämpligt att använda vilket verb (även om de inte kan beskriva reglerna). Men ibland uppstår en konflikt mellan verkligheten och vad hjärnan tycker är rätt verb. Om ett objekt placeras i en ovanlig position (t.ex. en stående avokado), bearbetar hjärnan ändå meningen *hon ställer avokadon på bordet* som konstig. Här förklaras varför.

Annika Andersson är forskare i Humanistlaboratoriet. Marianne Gullberg är professor i psykologisk vetenskap vid Språk- och litteraturcentrum och chef för Humanistlaboratoriet.

• LUX:C121

MURALIZING HISTORY

Fredrika Larsson

This presentation will address the role of murals in the Northern Irish conflict and show

how the murals have been an integral part of that conflict. Murals have been a part of the conflict since 1979 and the tradition of painting murals is still active. The murals are used as channels of communication within their communities, as well as explaining the present to members of the community through historical narratives. The presentation will cover the development of murals from 1979 until the present day, with a focus on how the narratives of the murals have changed in relation to the conflict and the peace process.

Doktorand i historia vid Historiska institutionen. *Föredraget hålls på engelska.*

• **LUX:C126**
"HATA PLAST" AND "UEFA MAFIA" – ANARCHISTIC STRUGGLES IN SWEDISH FOOTBALL

Katarzyna Herd

As football clubs constantly balance on inclusion and exclusion, conflicts are never far away. It is not only about disliking other teams. There has been numerous conflicts within clubs as different groups of fans contest their styles of support. Further, different clubs can unite when facing a common enemy, current favourites being UEFA and the Swedish Football Association. While applying Foucault's term 'anarchistic struggle', I set to show how conflicts are presented and performed.

Doktorand i etnologi vid Institutionen för kulturvetenskaper. *Föredraget hålls på engelska.*

• **LUX:B152**
STAD OCH LANDSBYGD – EN KONFLIKT I DET TJUGOFÖRSTA ÅRHUNDRADET

Ive Brissman

Urbaniseringen, det vill säga inflyttningen från landsbygd till städer, är en stor förändring i vår värld. Idag bor mer än hälften av världens befolkning i städer, siffran ökar ständigt och det gäller i hela världen. Vilka sociala och ekonomiska utmaningar ställer detta oss inför? Kan så många människor leva på en plats som i dagens megastäder? Kan städer någonsin bli hållbara? Frågorna idag är många och kanske kan vi lära oss något av att titta på historien.

Doktorand i religionshistoria vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

10.45–11.10

• **SOL Hörsalen**
ASKMÅLNINGAR, DÖDA DJUR OCH FEJKADE PSYKOSER – VARFÖR BLIR VI ARGÅ PÅ KONSTEN?

Max Liljefors

"Konstskandal" är ett ord lika etablerat som "politisk skandal" och "sexskandal". Betyder det att vi förväntar oss att konsten idag ska chocka och provocera? Eller betyder det att vi anser att konsten bör vara moraliskt högstående? De senaste åren har konstskandalerna avlöst varandra, och väckt frågor om konstnärens frihet och ansvar. Här diskuteras några svenska uppmärksammade fall – inte för att fälla domen "rätt" eller "fel", utan för att förstå varför konsten upprör oss moraliskt.

Professor i konsthistoria och visuella studier vid Institutionen för kulturvetenskaper.

• **LUX:C121**
KONFLIKTEN I UKRAINA UR ETT POSTKOLONIALT PERSPEKTIV

Barbara Törnquist-Plewa

Vad är Ukraina för ett land och hur ska vi förstå "Euromaidan" och den ukrainsk-ryska konflikten? Föreläsningen presenterar kort Ukrainas historia och sätter in den pågående konflikten i historiska tolkningsramar. Det argumenteras för att relationer mellan Ukraina och Ryssland bör betraktas utifrån ett kolonialt perspektiv. I ljuset av postkolonial teori kan den nuvarande utvecklingen i Ukraina ses som ett uttryck för "antikolonial nationalism" vars förekomst och egenskaper i andra delar av världen beskrevs av Franz Fanon, en av den postkoloniala teorins främsta företrädare.

Professor i Europastudier vid Språk- och litteraturcentrum.

• **LUX:C126**
RISKERADE GISSLAN ATT DÖDAS ÄVEN UNDER ANTIKEN?

Paavo Roos

Gisslan i dagens samhälle tas oftast med våld för att få en hållhake eller pressa ut pengar. De lever farligt och riskerar ofta att dödas. Sådan gisslan förekom i antiken också, men den normala antika gisslan var sådan som gavs vid fredsslut för att garantera underkastelse och uppfyllande av fredsvillkoren. De borde inte vara utsatta för risken att bli dödade, men det kunde de faktiskt vara ändå, även om det inte hände ofta.

Docent i antikens kultur och samhällsliv vid Institutionen för arkeologi och antikens historia.

• LUX:B152

ÄR SVERIGE VERKLIGEN SEKULARISERAT? KONFLIKTER I HUR VI MÄTER RELIGION

Magdalena Nordin

Sverige framhålls ofta som ett av världens mest sekulariserade länder, men vad avses egentligen med detta? Hur har forskare kommit fram till detta resultat? Kan det inte också vara så att religion har en stor plats och betydelse i dagens Sverige – något som lyfts fram i idén om post-sekulara samhällen? I detta föredrag kommer konflikter i hur forskare mäter religion i dagens Sverige att presenteras.

Universitetslektor i religionssociologi vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

11.30–11.55

• SOL Hörsalen

THE SOUND OF CAT FIGHT – VARFÖR MORRAR, YLAR OCH FRÄSER KATTER NÄR DE ÄR ARGÅ

Susanne Schötz

Katter använder ofta läten för att avvärja och lösa konflikter. Många har nog hört tamkatter yla och skrika i trädgården på våren, och kanske även hört katter fräsa och morra. Vilka typer av läten använder katter i konfliktsituationer? Hur låter de och i vilka sammanhang används de olika lätena? Detta föredrag berättar om fonetiska studier av kattens olika aggressiva läten med exempel på när och hur de används.

Docent i fonetik vid Språk- och litteraturcentrum och forskare i Humanistlaboratoriet.

12.00–13.00

• Foajén på LUX

HUMANISTLABORATORIET

Demonstration av en del av labbets utrustning och möjlighet att möta några av deras forskare.

I läsesalen, som ligger i anslutning till foajén på LUX, visas både fredag och lördag filmer om humanistlaboratoriets utrustning och metoder.

Läs mer om Humanistlaboratoriet på: www.humlab.lu.se

11.30–11.55

• LUX:C121

IDENTITETER I KRIG

Rouzbeh Parsi och Lina Sturfelt

Identitet spelar en viktig roll både i mobiliseringen för krig och i själva konflikten. Genom att frammana en gemensam nationell identitet i fara förbereds marken för krigshandlingar. Hotet mot nationen kan komma från såväl föreställda inre samhällsfiender som från främmande stater och grupper utifrån. Genus och ras är två centrala element i denna krigsmobilisering. I det här föredraget diskuteras identitetskonstruktioner i konflikt utifrån de två historiska exemplen första världskriget och Vietnamkriget.

Båda föreläsarna är universitetslektorer i mänskliga rättigheter vid Historiska institutionen.

• LUX:C126

STYRA, CHEFA, LEDA – TRENNE SJÄLAR BO I REKTORNS BRÖST, VILJA DE OCKSÅ SKILDA BANOR VANDRA?

Anders Persson

Grund- och gymnasieskolans rektorer ska styra på statens uppdrag, chefa för huvudmannens räkning och leda lärare på ett pedagogiskt utvecklande sätt. Måldokument som styr skolledares arbete och platsannonser rörande rektorsarbeten innehåller spänningar och konflikter mellan styra, chefa, leda. Vad för slags konflikter och spänningar rör det sig om? Beror konflikterna på otillräckligt utbildade rektorer? Eller på orealistiska mål och motstridiga uppdrag? Finns spänningar mellan skolans *locals* och *globals* och mellan vetenskap och beprövad erfarenhet när det gäller rektors arbete?

Professor i utbildningsvetenskap vid Institutionen för utbildningsvetenskap.

• LUX:B152

MAKTEN ÖVER INFORMATIONEN OM OSS I SOCIALA MEDIER – FÖRETAGENS MOTSTRIDIGA POLICYER

Charlotte Högberg

Facebook har stämts för kartläggningen av sina användare – konflikt råder mellan vad sociala medieföretagen gör och vad användarna tycker är okej. När du skapar ett konto godkänner du företagets policyer, men vad står det egentligen i dessa som så få av oss läser? Vad säger företagets privacy-, sekretess- och datapolicyer om vilken information om oss företagen sparar och vad de kan göra med den? Vilken kontroll har vi som användare? Vad säger företagets formuleringar om hur de ser på personlig integritet och om makten över informationen om oss?

Bibliotekarie vid HT-biblioteken.

13.15–13.40

• SOL Hörsalen

STRIDEN OM DE MÄNSKLIGA RÄTTIGHETERNAS HISTORIA

Lena Halldenius

Har de mänskliga rättigheterna en historia och vad är den i så fall en historia om? En idé, ett begrepp, en etisk position, en politisk praktik eller kanske en politisk princip? Tolkningsstrider om denna historieskrivning blir ytterst en strid om vad mänskliga rättigheter är, men också om vad man kan ha historien till. I föredraget görs en filosofihistorisk resa genom de mänskliga rättigheternas slagfält.

Professor i mänskliga rättigheter vid Historiska institutionen.

• LUX:C121

ATT ÖVERKOMMA KONFLIKTER

Kristofer Hansson

Det är lätt att bli nedslagen och tänka att konflikter är något naturgivet och statiskt. Många filosofer har också sett konflikten som utgångspunkt för att förklara mänskliga relationer. Filosofen Simone de Beauvoir hade en annan tanke. Även om hon utgick från konflikten, så såg hon en möjlighet för människor att mötas som jämställda. Hon menade att det handlade om att se Den Andre och dennes situation. Vad kan vi lära oss av de Beauvoir för att överkomma konflikter?

Docent i etnologi vid Institutionen för kulturvetenskaper.

• LUX:C126

WHO OWNS THE OLYMPICS? APPROPRIATING ANTIQUITY IN THE 2004 OLYMPIC GAMES IN ATHENS

Tao Thykier Makeeff

The 2004 Summer Olympic Games in Athens was the scene of several conflicts between the Greek state and archaeologists, the Olympic Committee and a number of Greek polytheist communities. This presentation discusses the struggles for the ownership of the intellectual, mythical, ritual and material heritage of Classical Antiquity and presents the major conflicting narratives about authenticity, history and belonging presented by state authorities, academia and religious minorities.

Doktorand i religionshistoria vid Centrum för teologi och religionsvetenskap. *Föredraget hålls på engelska.*

• LUX:B152

KAN DINA FÖRVÄNTNINGAR FÖRÄNDRA DITT BETEENDE?

Alexander Strukelj

När konflikter uppstår mellan våra åsikter och vad vi läser så bortser vi ofta från textens innehåll. När text överensstämmer med våra åsikter så fokuserar vi däremot mer på innehållet. Men räcker det att förändra vad vi *förväntar* oss att en text ska handla om för att förändra hur vi läser? Förändrar denna förväntan kanske till och med våra åsikter efter läsningen? Det här föredraget berättar om en undersökning av förväntningar innan läsning av text – och resultaten är inte vad man kunde förvänta sig.

Doktorand i engelsk språkvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

14.00–14.25

• SOL Hörsalen

RÄTT ELLER FEL VAL? OM KONFLIKTEN MELLAN KONSERVBURKARNA NÄR DU FATTAR VARDAGSBESLUT

Annika Wallin

När du räcker fram ett paket konserverade tomater till kassörskan i din lokala butik har du fattat ett beslut. Du har valt ut just dessa tomater bland många andra alternativ. Men hur gjorde du när du bestämde dig? Och kan man veta ifall du fattade rätt beslut? I det här föredraget beskrivs några sätt på vilka man kan bedöma ifall beslut är bra eller dåliga. Varför ska man studera det vardagliga beslutsfattandet och hur gör forskarna när de undersöker *hur* du köper krossade tomater?

Docent i kognitionsvetenskap vid Filosofiska institutionen.

• LUX:C121

”BÄST MAN ANDAS SKALL MAN DÖ...”

Christina Sjöblad

Hur grep man sig an problemet med den höga barnadödligheten i Sverige på 1700-talet? Kunde man ha delade meningar om en så viktig fråga? När statistik över dödligheten började komma i mitten av århundradet visade det sig att siffrorna var ännu högre än man fruktat. Avsikten med föredraget är att visa hur olika teorier och intressen bröts mot varandra. Gamla vanor och sedvänjor var svårutrotade och nya idéer väckte misstänksamhet. Och hur kunde man nå ut med nya tankar i ett stort och glest befolkat land?

Professor emerita i litteraturvetenskap vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:C126

ÖVERSÄTTAREN SOM KONFLIKTLÖSARE – MIN ERFARENHET SOM ÖVERSÄTTARE AV SVENSKA BARNBÖCKER TILL ITALIENSKA

Roberta Colonna Dahlman

Översättningsarbetet handlar om att hantera ett möte mellan två språk och två olika kulturer. Mötet är inte alltid fridfullt – ibland är det svårt att hitta lösningar som utgör en perfekt motsvarighet; ibland är man tvungen att kompromissa med sin lojalitet med originalet, för att anpassa texten till de läsare som kommer att ta emot det översatta verket. Denna presentation berättar om min erfarenhet som översättare av svenska barnböcker till italienska, och fokuserar på några intressanta utmaningar och på hur jag hanterade dem.

Doktorand i italienska vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:B152

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER OCH KONFLIKTHANtering – NÅGRA AKTUELLA PROBLEM

Olof Beckman, Andreas Tullberg och Malin Arvidsson

Att hantera historiska oförrätter och våldsamma konflikter med utgångspunkt i mänskliga rättigheter är både rimligt och problematiskt på samma gång. En människorättsorienterad utgångspunkt blir ofta kringskuren av såväl konkurrerande intressen som föreställningar om egen rättfärdighet. Viljan och förmågan att tänka nytt, agera annorlunda och komma tillrätta med grova människorättsbrott förutsätter ett kritiskt perspektiv på mänskliga rättigheter där även förment välmående åtgärder som fredsoperationer, krigsförbrytaråtal och sanningskommissioner analyseras förutsättningslöst.

Olof Beckman är universitetslektor i mänskliga rättigheter vid Historiska institutionen. Andreas Tullberg är forskare i mänskliga rättigheter vid Historiska institutionen. Malin Arvidsson är gästdoktorand vid avdelningen för mänskliga rättigheter vid Historiska institutionen.

14.45–15.10

• SOL Hörsalen

KONFLIKTER OM KUNSKAP

Olof Sundin

Hur etableras kunskap i en fråga som till exempel klimatförändringen? Vad som anses vara korrekt kunskap är ofta resultatet av en diskussion, eller rent av konflikt. Vinnaren av dessa konflikter får plats i uppslagsverk, i dagstidningar och i bibliotekens bokbestånd. När kunskap i allt högre grad kommuniceras digitalt förändras också förutsättningarna för hur

konflikterna utkämpas. Vad betyder det att vi i allt större utsträckning söker kunskap med hjälp av Google? Hur utkämpas konflikter på Wikipedia?

Professor i biblioteks- och informationsvetenskap vid Institutionen för kulturvetenskaper.

• LUX:C121

HOMEROS LJUGER – TROJA INTOGS ALDRIG!

Karin Blomqvist

Homeros påstår så mycket om det trojanska kriget. Han säger bland annat att den trojanske prinsen Paris förförde och enleverade den sköna Helena, att grekerna i rättmätig vrede drog ut i krig för att kräva henne tillbaka och att de efter tio års belägring intog och plundrade Troja. Men det som sägs i *Iliaden* och *Odysseen* är inte sant. I själva verket ingick Helena och Paris i ett helt legitimt äktenskap, grekerna drog i krig på orätta grunder, och Troja intogs aldrig. Detta i alla fall om vi ska tro på filosofen och talaren Dion Chrysostomos, som framför sin egen version av hur det trojanska kriget gick till. Men ska vi det? Snarare är nog detta tal, som hölls ca 90 e.Kr., en retorisk uppvisning, skämtsam och distanserad, men med en allvarlig och antirasistisk underton.

Professor i grekiska vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:C126

HISTORISKT PRESENS SOM BILD – LÖSNING PÅ EN TEMPORAL KONFLIKT?

Britt-Marie Ek

An einem Sommertag letzten Jahres sonnt sich ein Frosch auf dem Stein. Att använda sig av det som traditionellt kallas *historiskt presens* när man talar eller skriver är som att komplettera eller variera sitt berättande med att visa bilder. Med detta synsätt blir historiskt presens inte nödvändigtvis dramatiserande, snarare åskådliggörande. Antagandet om *bildfunktionen* bygger på att presens tillskrivs en klart avgränsad tidsbetydelse och att det är just denna betydelse som gör att presens lämpar sig så bra vid bildbeskrivning.

Universitetslektor i tyska vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:B152

INLÅSTA FORSKNINGRESULTAT – VARFÖR ÄR INTE UNIVERSITETETS FORSKNING TILLGÄNGLIG FÖR ALLA?

Aron Lindhagen

När viktiga, dyra vetenskapliga tidskrifter började publicera sitt material online fanns ett

hopp om att forskning nu skulle bli mer tillgänglig för fler. Istället blev det på många sätt tvärtom. Tanken att skattefinansierade forskningsresultat ska vara fritt tillgängliga för allmänheten känns självklar. I över 20 år har Open Access-rörelsen verkat för detta. Trots att det har skett stora förändringar i hur forskning publiceras är det långt kvar. Varför är det så?

Bibliotekarie vid HT-biblioteken.

15.30–15.55

• **SOL Hörsalen**
”DET VAR SÅ LÄNGE SEDAN OCH DET HÄNDE FÖRRESTEN ALDRIG” – OM FOLKMORD OCH FÖRNEKELSE

Maria Karlsson

I skuggan av krig, revolution och statskupper var 1900-talet ett folk mordens århundrade. Miljoner människor dog, inte för vad de gjort utan för vilka de var, i ensidiga konflikter mellan stater och minoriteter. Konflikterna slutade dock inte för att dödandet upphörde. Folkmord har ofta levt vidare som öppna sår, och i många fall har ryggmärgsreflexen varit att hävda att ”inget hände”. Hur ska man förstå oviljan att ta tag i känsliga historiska händelser? Hur och varför hävdar vissa att Förintelsen aldrig ägde rum, och hur – om alls – ska man besvara sådana argument?

Doktorand i historia vid Historiska institutionen.

• **LUX:C121**
EN SPRÄNGFYLLD HISTORIA OM BOMBER OCH DYNAMIT – AUGUST PALM BESÖKER CHICAGO

Roger Johansson

När den svenska agitatorn August Palm besökte Chicago år 1900 skrev han vid hemkomsten att det vore otänkbart att han skulle underlåta ”att besöka den plats, Haymarket, där den av Chicagopolisen 1886 arrangerade bombkastningen ägde rum”. Palm var också upprörd över det monument som företagen i Chicago genast låtit resa över de dödade poliserna på platsen, och hans förhoppning var att ”skammärket” en dag skulle försvinna. Han skulle senare hörsammas, då monumentet vid två tillfällen sprängdes i luften med dynamit. I dag står på samma plats i stället ett monument över de avrättade arbetarledarna i Chicago.

Professor i utbildningsvetenskap vid Institutionen för utbildningsvetenskap.

• **LUX:C126**
”SENASTE NYTT FRÅN ÅHLÉN & HOLM” – POSTORDERKATALOGEN MELLAN GAMLA OCH NYA KONSUMTIONSMÖNSTER

Charlotte Nilsson

Det tidiga 1900-talets postorderkataloger öppnade en ny värld för många svenskar, särskilt för de som bodde på landsbygden. Katalogen inbjöd till en masskonsumtion av tidigare inte skådat slag och varupriserna var ofta ytterst förmånliga. I en tid då många hem saknade litteratur utöver psalmboken och almanackan kom katalogen i sig att ta rollen som både nyhetsförmedlare, förströelselektyr och leksak. Men hur förhöll sig postorderkatalogen till traditionella sparsamhetsideal, vedertagna handelsätt och existerande medieformer? Kan vi ana en spänning mellan gammalt och nytt?

Doktorand i mediehistoria vid Institutionen för kommunikation och medier.

• **LUX:B152**
VÄGRA DÖDA, VÄGRA VÄRNPLIKT!

Henrik Brissman

I mitten av 1960-talet började allt fler unga män att vägra värnplikt. Värnpliktsvägrarfrågan hamnade även i kulturdebatten 1965, då konstnären Jarl Hammarberg åtalades och dömdes för uppvisning på grund av sin affisch ”Vägra döda, vägra värnplikt”. Värnpliktsvägrarfrågan utgjorde en del av den allmänna radikaliseringsprocessen av samhällsklimatet under denna period. Då allt fler vägrade av politiska skäl kom denna utveckling att komma i konflikt med det regelverk som endast godkände vägran på religiös och etisk grund. Att vägra värnplikt blev därför en del av systemkritiken.

Forskare i idé- och lärdoms historia vid Institutionen för kulturvetenskaper.

Lördagen 9 april

SAMTLIGA FÖRELÄSNINGAR ÄGER RUM PÅ LUX

10.00–10.25

• LUX Aulan

FRÅN KOFÄ TILL KAPITALISTHYNDA – OM FÖROLÄMPNINGAR I PJÄSER FRÅN TRE SEKLER 1700–2000

Sanna Skärlund

Människor har sannolikt förolämpat varandra i alla tider. Redan i *Äldre Västgötalagen* (ca 1225) beskrivs hur mycket någon måste böta om den varit fräck nog att kalla en annan person för *hundvalp* eller *hortuta*. I den här presentationen berättas om vilka förolämpningar vi finner i 18 pjäser från perioden 1700–2000. Hur förlämpas det, vem förolämpar vem och vilken funktion fyller förolämpningarna? Skällsorden i pjäserna tyder inte bara på en fantastisk mänsklig kreativitet, de visar sig också fylla flera oväntade funktioner.

Doktorand i nordiska språk vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:C121

DELA, LÅNA, BYTA – EN KONFLIKTFRI TREND?

Karin Salomonsson

Delningsekonomin sägs redan vara här. Istället för att ständigt köpa nytt, eller skaffa saker som bara används en gång om året, uppmanas vi att låna av varandra, byta grejer via nätet och dela på bilar, taxiresor och övernattnings. Men det som låter som en nödvändig och självklar förändring av konsumtionsmönster, är ingen smärtfri process. Normer och värderingar kring vad och till vem vi vill låna ut och dela med, väcker starka känslor som bottnar i sociala och kulturella förståelser av relationer, makt och ägande.

Docent i etnologi vid Institutionen för kulturvetenskaper.

• LUX:C126

EPISKA KAMPER OCH DRAMATISKA BATALJER – GODBITAR FRÅN EN FORSKARES VARDAG

Johanna Akujärvi

Vissa svenska översättningar av antik litteratur väckte starkare känslor än andra, till exempel gav tidiga översättningar av de homeriska eposen och det grekiska dramat upphov till heta

debatter. Under föredraget presenteras några särskilt intressanta strider med anledning av översättningar av grekisk epik och grekiskt drama.

Forskare i grekiska vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:B152

JESUS SOM KONFLIKTÄMNE

Rune Söderlund

En helt avgörande fråga för alla kristna måste naturligtvis vara vem Jesus egentligen är. I evangelierna ställer Jesus själv frågan, vem lärjungarna anser att han är. På 300-talet uppstod en av de mest kända teologiska striderna århundradena igenom, den så kallade arianska striden. Den behandlade frågan om Kristus skulle betraktas som Gud själv eller bara som en skapad varelse. Ett åtminstone tillfälligt avgörande fick striden genom det berömda kyrkomötet i Nicea 325, men på sätt och vis är den aktuell även i vår egen tid, inte minst i relationen mellan kristendomen och islam.

Docent i dogmatik med symbolik vid Centrum för teologi- och religionsvetenskap.

10.40–11.05

• LUX Aulan

BRENDAN BEHAN – LITTERATURENS KONFLIKTSÖKANDE KÅKFARARE

Sara Håkansson

För många är den irländske författaren Brendan Behan mer känd för sitt vilda leverne än för sina litterära verk. Egentligen är det inte så konstigt; han var själv delaktig i skapandet av myten om sig själv och skrev flera självbiografier. Vägen från ung rebell i en terrorstämplad organisation till hyllad författare är kantad med konflikter, inre såväl som yttre och ofta skapade av honom själv. Hur tog sig denne konfliktsökare in i de fina salongerna – eller var det dit han tog sig?

Universitetslektor i engelska vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:C121

NYÅRSKRAVALLERNA I MALMÖ – SVERIGES FÖRSTA UNGDOMSUPPLOPP?

Björn Lundberg

Under nyårsnatten 1946–47 hamnade flera hundra ungdomar i konflikt med polisen i centrala Malmö. De kastade smällare, hejdade bilar och gungade dem tills de var nära att

välta. De kastade föremål mot poliserna, som svarade med att svinga batongerna mot folkmassan. Nyårskravallerna i Malmö inträffade mindre än två år efter andra världskrigets slut, i en tid präglad av framtidstro och samförståndsanda. Vad var det som fick så många ungdomar att sätta sig upp mot ordningsmakten – och vad har händelserna gemensamt med senare tiders ungdomskravaller?

Doktorand i historia vid Historiska institutionen.

• LUX:C126

STRIDEN OM VILKA EVANGELIER SOM SKULLE INGÅ I BIBELN

Martin Wessbrandt

I takt med att fynd gjorts av tidigare okända heliga skrifter och att kunskapen om antika "kätterska" grupper blivit större, så har ett flertal inflytelserika forskare börjat hävda att en synnerligen ohelig maktkamp i själva verket låg till grund för hur det avgjordes vilka texter som skulle räknas som Guds ord. Valde den kristna kyrkans ledarskap alltså medvetet bort de framställningar av Jesus som inte passade deras egna maktanspråk? Och finns det i så fall fortfarande en "verklig" Jesus därute att upptäcka?

Doktorand i Nya testamentets exegetik vid Centrum för teologi och religionsvetenskap.

• LUX:B152

KYRKA OCH KULTURARV – KONFLIKT ELLER SYMBIOS?

Jes Wienberg

Hur är förhållandet mellan kyrkan som kyrka och kyrkan som kulturarv? Vad händer när kyrkor blir övertaliga och lämnas att förfalla? Bör de då rivas, flyttas till ett museum eller få nya funktioner? Håller kyrkorna på att förvandlas till sekulariserade mötesplatser – eller kan kyrkorna ha flera funktioner samtidigt? Detta diskuteras med utgångspunkt i några aktuella danska och svenska exempel.

Professor i medeltidsarkeologi/historisk arkeologi vid Institutionen för arkeologi och antikens historia.

11.20–11.45

• LUX Aulan

ATT SKRIVA DIKT EFTER AUSCHWITZ ÄR BARBARISKT! OCH EFTER PARIS?

Björn Larsson

Med sitt berömda uttalande om meningen med att skriva dikt efter Förintelsen initierade Theodor Adorno en lång och hetsig debatt om vad det tjänar till att skriva och läsa skönlitteratur. Blir världen bättre, människor mänskligare, lidande mindre av vackra dikter, romaner och pjäser? Som författare är det svårt att inte drabbas av tvivel när fanatikernas svar på kulturens inbjudan till dialog kommer ur pipan på ett maskingevär. Att litteraturens roll inte är så självklar längre framkom tydligt när Le Monde bad ett antal författare om kommentarer på attentaten i Paris. Men vari består egentligen litteraturens, och därmed också litteraturvetenskapens, särskilda värde? Och vilken litteratur talar vi om?

Författare och professor i franska vid Språk- och litteraturcentrum.

• LUX:C121

SOCIALISM, KOMMUNISM OCH REVOLUTION – SVERIGE 1848

Lars Edgren

Ofta sägs det att socialismen kom till Sverige med August Palm 1881. Men socialismen har en mycket längre historia i Sverige. År 1848 var det stora revolutionsåret i Europas historia. I Sverige blev det ingen revolution men det betydde inte att landet lämnades oberört av de händelserna. I detta föredrag diskuteras de skarpa konflikter som utspelades mellan socialister, liberaler och det etablerade samhället, och hur kampen om de olika politiska begreppen utkämpades.

Professor i historia vid Historiska institutionen.

• LUX:C126

VARFÖR HITTADES SÅ MÅNGA DÖDADE PÅ FRÖSÖN?

Elisabeth Iregren

Människor med stridsskador är ovanliga på kyrkogårdar på den nordiska landsbygden. Men vid Västerhus, en medeltida kyrkogård på Frösön i Jämtland, ser vi att många av gårdens ledande män har dött en våldsam död. Hur kommer det sig? Begravningsplatsen tillhörde en storgård och användes från mitten av 1000-talet till mitten av 1300-talet. Där gravlades ägarfamiljen och de anställda, kanske trälar. Kvinnor utifrån giftes in i den familj som ägde och förvaltade gård och kyrka.

Professor emerita i osteologi vid Institutionen för arkeologi och antikens historia.

12.00–13.00

• LUX Aulan – årets Rausingföreläsning med Kim Salomon KONFLIKTERS AVTRYCK I NUETS ORDNING

Lekfullt vrids och vänds på perspektiven för att belysa hur det förflutnas konflikter bryter in i nuets ordning. Konflikterna aktiveras i samtiden och saboterar därmed invanda föreställningar och synliggör vår egen tid från andra vinklar. Bland annat diskuteras varför vi minns vissa konflikter medan andra glöms bort och vad vi använder konflikter till i de samtal vi ständigt är indragna i. Frågorna kretsar kring humanioras kärna, kring människans villkor som samhällsvarelser i en konfliktfylld värld.

Övriga programpunkter

Humanistlaboratoriet

Läsesalen på LUX – filmvisningar om humanistlaboratoriets utrustning och metoder.

Fojén på LUX 12.00–13.00 – demonstration av en del av labbets utrustning och möjlighet att möta några av våra forskare.

Läs mer om Humanistlaboratoriet på: www.humlab.lu.se

Börja lördagen med kaffe och kaka i Café LUX

Café LUX håller öppet också på lördagen den 9 april. Då bjuder Humanistiska och teologiska fakulteterna på kaffe och kaka till de första föreläsningarna.

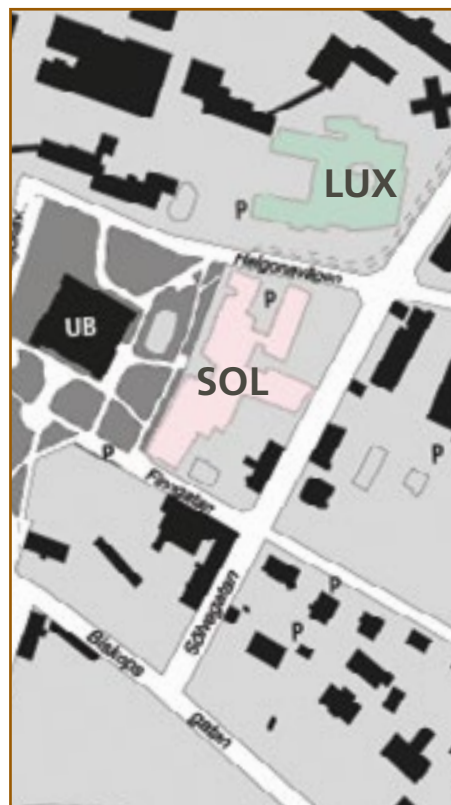
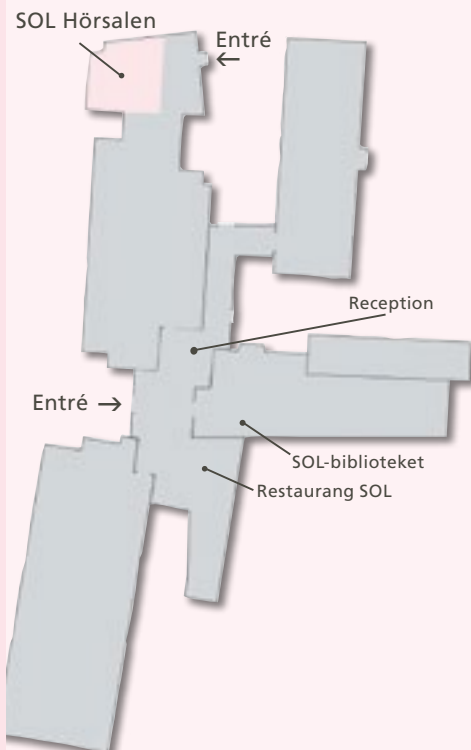
Bokförsäljning

HT-biblioteken ordnar bokförsäljning och -utställning i foajén på LUX. Välj bland nya publikationer av forskare inom humaniora och teologi och utgallrade dubletter. Glöm inte att ta med kontanter, vi har inte möjlighet att ta betalt med kort.

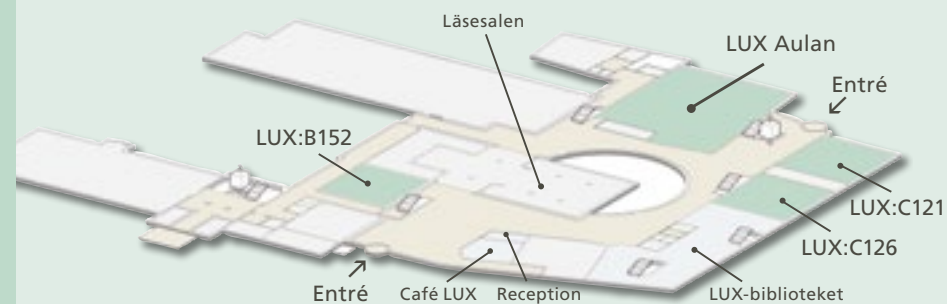
Utställningar i biblioteken

HT-bibliotekens två enheter bjuder på en utställning var: På LUX-biblioteket med temat kontroversiella utställningar och på SOL-biblioteket kan ni fördjupa er i litterära fejder.

Översiktskarta – SOL

Översiktskarta – LUX

HITTA TILL LUX OCH SOL

Information om hur du hittar till LUX och SOL finns här: www.ht.lu.se/lux/kontakt/kartor-och-fardsatt – Lokalbuss linje 1 stannar söder om LUX – hållplats Sölvegatan. Var ute i god tid för att hitta parkering.

SKOLBESÖK

Skolklasser som vill besöka Humanist- och teologdagarna får gärna höra av sig i förväg. Det finns ett begränsat antal platser som vi kan boka upp till varje föreläsning så var ute i god tid med er bokning. Kontakta Gisela Lindberg, tel. 0733-99 82 11, e-post: Gisela.Lindberg@kansliht.lu.se

FLER EXEMPLAR

Detta program finns att hämta i universitetets huvudbyggnad, på Akademiska föreningen och på turistbyrån i Lund. Det går också att beställa program genom Kansli HT; tel. 0733-99 82 11, e-post: Gisela.Lindberg@kansliht.lu.se

Programmet finns också på www.ht.lu.se/htdagar

LUNDS UNIVERSITET
Humanistiska och teologiska fakulteterna